ОӘЖ 373.31

ҚАЗАҚ ТІЛІ ПӘНІ БОЙЫНША ЗАМАНАУИ САБАҚ

Сыздыкбаева Зауре Бекеновна

Бастауыш сынып мұғалімі, «№31 Бастауыш мектеп-балабақша кешені» КММ, Түркістан қ., Түркістан облысы, Қазақстан

Берілген мақалада қазақ тілі пәнінен «Көмектес септік» тақырыбы бойынша заманауи сабақ әзірлемесі ұсынылған.

Кілт сөздері: заманауи сабақ, қазақ тілі пәні, сабаққа дайындық.

Білім беру ұйымының атауы	«№31 Бастауыш мектеп балабақша кешені» КММ	
Пәні:	Қазақ тілі	
Бөлім:	**Табиғат құбылыстары**	
Педагогтің аты-жөні:	Сыздықбаева З.Б.	
Күні:	01.02.2024ж	
Сынып:	Қатысушылар саны: 24	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы:	**№78 сабақ. Көмектес септік**	
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:	4.2.4.1 мәтіннің тақырыбымен мазмұнының өзара сәйкестігін анықтау және ондағы негізгі ойды тұжырымдау 4.4.2.3 – зат есімді септеу, тәуелденген сөздердің септелуін білу	
Сабақтың мақсаты	Көмектес септіктің жалғауларымен танысады, өз пікірін дәлелдей алу.	
Құндылықтар	ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ: Қазақ тілінің қолдану аясын кеңейту	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі// уақыты	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Ұйымдастыру Өзін-өзі тексеру Өткен білімді еске түсіру	Сабаққа дайындық Психологиялық ахуал қалыптастыру Топқа бөлу: **Ашық күн** **Жаңбырлы күн** **Қарлы күн** **«Зымыран сұрақтары»** әдісі арқылы өткен сабақты еске түсіру.	Шаттық шеңберін жасайды Ауа райы құбылыстары арқылы топқа бөлінеді Зымырандағы сұрақтарға	ҚБ:Тамаша! ҚБ:	Суреттер Септік жалғаулары жазылған плакат

Жаңа білім	1.Қазақ тілінде неше септік бар? 2.Атау септігінің сұрақтары? 3.Табыс септігінің жалғауларын ата 4.Барыс септігінің сұрақтарын ата. 5.Шығыс септігінің жалғауларын ата 6.Ілік септігінің сұрақтарын ата. **1**.Балалар, біз бүгін Қазақ тілі ауылына барамыз. Ол жерде барлық заттың атауын білдіретін сөздердің басын қосып, олардың қалай аталатынын айтып, қай жерде жүретініне басшылық жасап, жол көрсетіп, ақыл айтып отырған ақылгөй дана болыпты. Оны Септіктердің данасы деп атапты.Ауылдың адамдарының бәрі сол данадан ақыл-кеңес сұрапты. Бірде ешқандай баласы жоқ кедей, сол данаға барып перзент сүйгісі келетінін айтады.Сонда қария батасын беріп тұрып: «Үш күннен соң түс көресің, жеті мүшеңе жеті құт берем,»-дейді. Сөйтсе, жеті құт дегені жеті перзент екен. Көп күндер, айлар өтіп, кедейдің әйелі жеті ұл табады. Енді оларға қалайша ат қойсам екен деп, қайтадан данаға келіп ақыл сұрайды. Сонда қария: Тұңғышыңның атын **Атау** деп қой, аты аталып, даңқы жер жарсын. Одан кейінгісін **Ілік** деп қой, інілерін ілестіріп, қиын кезде тастамасын. Содан кейінгісін барыстай ержүрек болсын деген ниетпен **Барыс** деп қой. Содан кейінгісін көп білім, оқу іздеп, іздегені табылып табысқа жетсін деген ниетпен **Табыс** деп қой. Одан кейінгісін жатып ішер	жауап береді Балалар рөлге бөліп, ертегіні сомдайды Атау Ілік Барыс Табыс Жатыс Шығыс Көмектес	«Керемет!» ҚБ: «Жарайсыңдар» ҚБ: «Жарайсыңдар» ҚБ: «Жарайсыңдар»	Септік жалғаулары

<table>
<tr>
<td></td>
<td>жалқау болмай, еңбек етсін деп Жатыс деп қой.
Төрт дүниеміз тең болсын, шығысымыз батыс болсын деп Шығыс қой.
Соңғысы барлық ағаларына көмекші болсын деп Көмектес қой,- деген екен...
Жаңа сабақтың тақырыбын анықтау үшін математика сабағымен байланыстыра отырып, «Ойлан, тап» көбейту кестесінің сырын ашып көрейік.
6x7=42 9x6=54 6x7=42 7x8=56

6x5=30 7x8=56 8x6=48 9x8=72
<table>
<tr><td>К – 42</td><td>Ө - 30</td><td>М – 54</td><td>Е – 56</td><td>К – 42</td><td>Т – 48</td><td>Е – 56</td><td>С – 72</td></tr>
</table>
9x8=72 8x8=64 4x8=32
7x8=56 8x6=48 6x7=42
<table>
<tr><td>С – 72</td><td>Е – 56</td><td>П – 64</td><td>Т – 48</td><td>І – 32</td><td>К – 42</td></tr>
</table>
Көмектес септіктегі зат есімдер кіммен? немен? кімдермен? нелермен? деген сұрақтарға жауап береді. Көмектес септіктегі атау септікке – мен, -бен, -пен жалғаулары жасалады. Бұл жалғауларды көмектес септік жалғаулары деп атайды

<table>
<tr><th>Септіктердің аты</th><th>Сұрақтары</th><th>Жалғаулары</th></tr>
<tr><td>Атау септік</td><td>Кім, не? Кімдер? Нелер?</td><td></td></tr>
<tr><td>Ілік септік</td><td>Кімнің? Ненің? Кімдердің? Нелердің?</td><td>-ның, - нің, - дың, - дің, - тың, -тің</td></tr>
<tr><td>Барыс септік</td><td>Кімге? Неге? Қайда? Кімдерге? Нелерге?</td><td>- ға, - ге, - қа, - ке,</td></tr>
<tr><td>Табыс септік</td><td>Кімді? Нені? Кімдерді? Нелерді?</td><td>- ны, - ні, - ды, - ді, - ты, - ті</td></tr>
<tr><td>Жатыс септік</td><td>Кімде? Неде? Кімдерде? Нелерде? Қайда?</td><td>- да, - де, - та, - те,</td></tr>
<tr><td>Шығыс септік</td><td>Кімнен? Неден? Кімдерден? Нелерден? Қайдан?</td><td>-нан, - нен, - дан, - ден, -тан, - тен</td></tr>
<tr><td>Көмектес септік</td><td>Кіммен? Немен? Кімдермен? Нелермен?</td><td>-мен, - бен, - пен.</td></tr>
</table>

ФС-тапсырмасы
68-жаттығу
Немен?
Тұмсығымен ояды</td>
<td>Көбейту кестесінің мәнін табады
Жаңа тақырыпты ашады

Жеті септікті атайды

Жұмбақты шешіп, жауабын табады. Көмектес септіктің сұрағын айтады

Ережемен жұмыс жасайды Көшіріп жазып, сөйлем мүшелеріне талдайды</td>
<td>ҚБ: «Жарайсыңдар»

ҚБ: «Жарайсыңдар»

ҚБ: «Жарайсыңдар»

Сұрақтарын атайды

ҚБ: «Жарайсыңдар»</td>
<td>жазылған плакат

Жеті септік жазылған плакат

Тоқылдақ туралы суреттер</td>
</tr>
</table>

	Ұя салып қояды Табындаршы, балалар ОЛ қандай құс болады? Тоқылдақ. **ЕҚБ-тапсырма** **69-жаттығу** 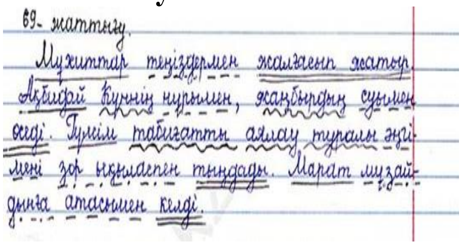 **70-жаттығу** Мәтіннің аты-Арал Сумен,құрлықпен Бұлар көмектес септіктің сөздері,өйткені немен? Сұрағына жауап беріп тұр **Топтық жұмыс** **71-жаттығу** Тұмсығымен шымшып, Құрт тереді **шымшық** Сылдыр қағып, Таудан құлап, Жатыр ағып, Мөлдір **бұлақ** **2-топ Сәйкестендіру** **3-топ** **ЕБҚ -тапсырма** **72-жаттығу** Допты торға түсіру 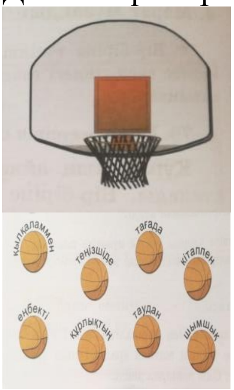 	Мәтінге ат қояды Ұйқасын табады Көмектес,жатыс септіктеріндегі сөздерді табады Үй тапсырмасын алады Кері байланыс жасайды	Дескриптор: Көмектес септік туралы түсінігі бар-1Б Септіктердің жалғауларын біледі-1Б ҚБ: «Жарайсыңдар» ҚБ: «Доп» әдісі Дескриптор: Көркем жазу ережелерін сақтап жазады-1Б Сөйлем мүшелеріне талдай алады-1Б Дескриптор: Мәтінге ат қояды-1Б Көмектес септіктің сөздерін табады-1Б ҚБ: «Доп»әдісі Дескриптор: Өлеңнің ұйқасын табады-1Б Көркем жазу емлесін сақтап жазып алады-1Б	Көмектес септіктің жалғаулары жазылған плакат Арал туралы суреттер Суреттер

	Жұптық жұмыс. **Зат есімдерді жеті септікке жіктеу** **Үй тапсырмасы** **73-жаттығу** Балалардың әрекеті дұрыс емес. Мен олардың орнында болсам, қарбыздың қабықтарын суға лақтырмай малға берер ем(қоқыс жәшігіне тастар ем) 		ҚБ: «QR-код» әдісі Сабақ туралы ойларын айтады-1Б «Ауа райы» әдісі	Талдау үлгілері Кері байланыс парағы

СОВРЕМЕННЫЙ УРОК ПО КАЗАХСКОМУ ЯЗЫКУ

Сыздыкбаева Зауре Бекеновна

В данной статье представлена разработка современного урока по казахскому языку.

Ключевые слова: современный урок, казахский язык, подготовка к уроку.

MODERN LESSON IN KAZAKH LANGUAGE

Syzdykbaeva Z.B.

This article presents the development of a modern lesson in the Kazakh language.

Keywords: modern lesson, Kazakh language, preparation for the lesson.